EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

17. veebruar 2011 *

Kohtuasjas C-11/10,

mille ese on ELTL-i artikli 267 alusel Hoge Raad der Nederlandeni (Madalmaad) 18. detsembri 2009. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 8. jaanuaril 2010, menetluses

Staatssecretaris van Financiën

versus

Marishipping and Transport BV,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja esimees J.-J. Kasel (ettekandja), kohtunikud E. Levits ja M. Berger,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

kohtujurist: P. Mengozzi,
kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– Madalmaade valitsus, esindajad: C. M. Wissels ja B. Koopman,

– Euroopa Komisjon, esindajad: M. van Beek ja L. Bouyon,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 23. juuli 1987. aasta määruse (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, lk 1; ELT eriväljaanne 02/02, lk 382) (muudetud vastavalt komisjoni 6. augusti 2001. aasta määrusega (EÜ) nr 2031/2001 (EÜT L 279, lk 1) ja

komisjoni 1. augusti 2002. aasta määrusega (EÜ) nr 1832/2002 (EÜT L 209, lk 1); edaspidi „määrus nr 2658/87") I lisas toodud ühise tollitariifistiku kombineeritud nomenklatuuri esimese osa II jao C osa punkti 1 alapunkti 1.

2 Eelotsusetaotlus on esitatud Staatssecretaris van Financiën (rahandusministri asetäitja, edaspidi „Staatssecretaris") ning Madalmaades asuva äriühingu Marishipping and Transport BV (edaspidi „Marishipping") vahelises kohtuvaidluses, mis puudutab küsimust, kas farmaatsiatoodetele ette nähtud tollimaksuvabastust kohaldatakse vaid puhtast raviainest koosnevate toodete suhtes või saab seda kohaldada ka toodetele, millele on lisatud muid aineid.

Õiguslik raamistik

3 Määruse nr 2658/87 I lisa esimese osa II jao osa C punkti 1 alapunkt 1, mis sisaldab erinevatesse kategooriatesse kuuluvate farmaatsiatoodete tollimaksuvabastuse suhtes kohaldatavaid eeskirju, sätestab:

„Tollimaksust vabastatakse järgmised farmaatsiatooted:

1) raviained, millel on CAS RN (*Chemical Abstracts Service*'i registrinumber) ja lisas 3 loetletud rahvusvaheline vabanimetus (INN)".

4 Määruse nr 2658/87 I lisa esimese osa II jao osa C punkti 2 alapunkt 1 sätestab:

„Erijuhud:

1) INN-id hõlmavad üksnes neid aineid, mida kirjeldatakse Maailma Tervishoiuorganisatsiooni avaldatud soovitatavate INN-ide loetelus. Kui INN hõlmab vähem aineid kui CAS RN, siis on tollimaksuvabad üksnes INN-iga hõlmatud ained".

5 Farmaatsiatoodete loetelus nimetatud ainete hulka, millele võib laieneda tollimaksuvabastus, kuulub muu hulgas kitosaan (polüglusaam).

6 Nii kitosaanil kui ka askorbiinhappel on vastav rahvusvaheline vabanimetus ja individuaalne CAS-registrinumber.

Põhikohtuasja asjaolud ja eelotsuse küsimused

7 Marishipping deklareeris 2002. ja 2003. aastal vabasse ringlusse lubamiseks korduvalt toote, mida ta deklaratsioonides nimetas „absorbeeriv pulber" (edaspidi „kaup"). Kaup deklareeriti kombineeritud nomenklatuuri rubriiki 3913 90 80 kuuluvana. Sellesse rubriiki kuuluva kauba impordile kohaldati 2002. ja 2003. aastal vastavalt kuni

7,6 % ja 7,1 % tollimaksumäära. Marishipping taotles määruse nr 2658/87 I lisa alusel kõnealusele kaubale tollimaksuvabastust.

8 Pärast kauba kontrollimist otsustas tolliinspektor, et kitosaanist (96 %), askorbiinhappest (3 %) ja viinhappest (1 %) koosneva kauba suhtes ei saa kohaldada kõnealust maksuvabastust. Ta leidis, et kitosaani maksuvabastus on ette nähtud vaid puhta aine puhul ja seda ei saa kohaldada põhikohtuasjas käsitletavale kaubale. Sellest tulenevalt nõudis ta, et kõnealuselt impordilt tasutaks tollimaks tollivormistusjärgselt.

9 Eelotsusetaotlusest ilmneb, et teised kaubas sisalduvad ained, st askorbiinhape ja viinhape, kaitsevad kitosaani oksüdeerumise eest ja on sellele lisatud säilivusaja pikendamise eesmärgil. Neil kahel happel ei ole mõju kitosaani toimele. Selle säilivusaega puhta ainena saab pikendada ka aine vaakumisse pakendamise teel. Kaupa kasutatakse peamise koostisainena sellise toote valmistamisel, mida turustatakse salenemispreparaadina.

10 Rechtbank te Haarlem, kes vaatas esimese astme kohtuna läbi Marishippingu kaebuse tolliinspektori maksuteate peale, millega nõuti vastava tollimaksu tasumist, otsustas, et kaebus ei ole põhjendatud. Nimetatud äriühing esitas selle otsuse peale apellatsioonkaebuse Gerechtshof te Amsterdamile, kes järeldas 18. detsembri 2007. aasta otsuses, et parema säilivuse tagamiseks peamisele koostisainele väga väikestes kogustes askorbiinhape ja viinhape lisamine ei takista sellele ainele farmaatsiatoodete maksuvabastuse kohaldamist. Sellest tulenevalt tühistas apellatsioonikohus kõnealuse kohtuotsuse ning Marishippingule esitatud maksuteate vastava tollimaksu tasumiseks.

11 Staatssecretaris märgib oma kassatsioonkaebuses, et määruse nr 2658/87 I lisa asjakohased sätted ei võimalda kohaldada neis sätetes ette nähtud maksuvabastust sellise farmaatsiatoote suhtes, mis koosneb baasraviainest, millele on lisatud muid raviaineid, ning lisatud ainete vahekorral ei ole tähtsust.

12 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et mainitud asjakohased sätted ei näe otsesõnu ette, et määruse nr 2658/87 I lisa esimese osa II jao osa C punkti 1 alapunktis 1 sätestatud maksuvabastuse kohaldamiseks peavad asjaomased ained esinema puhtal kujul. Silmas pidades aga Euroopa Kohtu praktikat ja täpsemalt 18. märtsi 1986. aasta otsuse kohtuasjas 58/85: Ethicon (EKL 1986, lk 1131) punkti 13, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas ravitoimeainele võib lisada muid aineid ja, juhul kui vastus on jaatav, siis millised on piirid, millest tuleb sellisel juhul kinni pidada, et kaubale saaks veel kohaldada tollimaksuvabastust.

13 Neil asjaoludel otsustas Hoge Raad der Nederlanden menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas […] määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisa esimese osa II jao osa C punkti 1 alapunkti 1 alusel raviainetele kohaldatav tollimaksuvabastus on kolmanda osa (tariifilisad) II jao lisas 3 sisalduvat raviainete loetelu silmas pidades piiratud nimetatud (keemiliste) ainetega nende puhtal kujul?

2. Milliseid piiranguid tuleb kohaldada juhul, kui nimetatud raviainetele võib lisada teisi aineid?"

Eelotsuse küsimused

Esimene küsimus

14 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib oma esimese küsimusega sisuliselt teada, kas määruse nr 2658/87 I lisa esimese osa II jao osa C punkti 1 alapunkti 1 tuleb tõlgendada nii, et kõnealuse I lisa kolmanda osa lisas 3 esitatud ainete loetelus esineva raviaine suhtes, millele on lisatud muid aineid, mis on samuti raviained, võib ikkagi kohaldada tollimaksuvabastust, mis laieneneks sellele ainele, kui see esineks puhtal kujul.

15 Sellele küsimusele vastamisel tuleb rõhutada, et määruse nr 2658/87 I lisa esimese osa II jao osa C punkti 1 alapunkt 1 ega kõnealuse I lisa kolmanda osa lisa 3 ei sätesta otsesõnu, et nimetatud lisas 3 loetletud raviainetele maksuvabastuse kohaldamiseks peavad asjaomased ained esinema puhtal kujul.

16 Sellegipoolest tuleb täpsustada, et nimetatud sätte puhul, mis näeb ette tollimaksuvabastuse, on tegemist erandiga põhimõttest, mille kohaselt tuleb tavaliselt Euroopa Liitu imporditud toodetelt tasuda tollimaks, ja seega tuleb seda sätet käsitada erandnormina ning tõlgendada kitsalt.

17 Kuna puudub vastav sõnaselge täpsustus ning tõendid, mille alusel saaks järeldada, et liidu seadusandja soovis anda tollimaksuvabastuse kõnealuses lisas 3 loetletud raviainetele, mis – välja arvatud neis ainetes sisalduda võivate lisandite jäägid – ei esine puhtal kujul, siis ei saa määrust nr 2658/87 tõlgendada viisil, et kõnealust maksuvabastust kohaldatakse raviainetele, millele on lisatud muid aineid.

18 Põhikohtuasjas käsitletavaid aineid, mida lisati baasainele erinevates kogustes ja mis iseenesest ei ole selle aine või toote koostisosad, millest see aine on saadud, ei saa lugeda sellisteks lisandite jääkideks.

19 Järelikult tuleb määrust nr 2658/87 tõlgendada nii, et sellisele kaubale, millega on tegemist põhikohtuasjas ning mis koosneb baasraviainest, käesoleval juhul kitosaanist, ja millele on lisatud muid aineid (raviaineid), ei saa kohaldada nimetatud määruses sätestatud maksuvabastust.

20 Kõigepealt on oluline täpsustada, nagu on väitnud ka Euroopa Komisjon, et sellist tõlgendust kinnitavad raviainetega seoses ka rahvusvahelisi vabanimetusi käsitlevad direktiivid. Kõnealustest direktiividest ilmneb tegelikult, et rahvusvahelised vabanimetused on põhimõtteliselt valitud selliste täpselt määratletud üksikute ainete jaoks, mida saab üheselt mõistetavalt kirjeldada keemilise nimetuse (või valemi) abil, sest rahvusvaheliste vabanimetuste programmi raames ei anta põhimõtteliselt nimetusi ainete segudele.

21 Niisiis ilmneb käesoleval juhul toimikust, et kitosaanile antud rahvusvaheline vabanimetus ei hõlma käsitletavat kaupa, kuna see sisaldab liiga suures ulatuses muid aineid.

22 CAS-numbritega seoses, millele samuti viidatakse määruse nr 2658/87 I lisa esimese osa II jao osa C punkti 1 alapunktis 1, tuleb täpsustada, et on selge, et kitosaanil (CAS 9012-76-4), askorbiinhappel (CAS 5081-7) ja viinhappel (CAS 8769-4) on kõigil oma individuaalne CAS-number ja nende segu ei saa tuvastada vaid ühe CAS-numbri abil, nagu märkisid ka Madalmaade valitsus ja komisjon.

23 Käesoleva otsuse punktis 19 esitatud tõlgendus on kooskõlas põhimõttega, mille kohaselt tollimaksu peatamist ja tollimaksuvabastust käsitlevad sätted peavad olema kooskõlas õiguskindluse nõudega ja arvestama nende raskustega, millega liikmesriigi toll ülesannete ulatuse ja keerukuse tõttu kokku puutub (eespool viidatud kohtuotsus Ethicon, punkt 12, ja 3. detsembri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-247/97: Schoonbroodt, EKL 1998, lk I-8095, punkt 23).

24 Kuigi nõue, et määruse nr 2658/87 I lisa esimese osa II jao osa C punkti 1 alapunktis 1 sätestatud maksuvabastuse kohaldamiseks peab raviaine põhimõtteliselt esinema puhtal kujul, ei vabasta käesoleval juhul tolli küll imporditud kauba proovi keemilise analüüsi läbiviimisest, võib ametiasutus analüüsi käigus piirduda vaid selle väljaselgitamisega, kas asjaomane kaup koosneb ka tegelikult ainuüksi käesoleval juhul käsitletavast maksuvabade raviainete loetelus nimetatud ainest, ning ametiasutus ei pea tuvastama muid aineid, mida see kaup sisaldab, ega välja selgitama, millises suhtes need selle aine koostises esinevad.

25 Lõpuks sobib selline tõlgendus ka kõige paremini määruse nr 2658/87 sätete ühetaolise kohaldamise tagamiseks, kuna see jätab liikmesriigi tollile vaid piiratud kaalutlusõiguse küsimuses, kas raviaine esineb puhtal kujul või mitte.

26 Eeltoodud kaalulustest lähtudes tuleb vastata esimesele eelotsuse küsimusele, et määruse nr 2658/87 I lisa esimese osa II jao osa C punkti 1 alapunkti 1 tuleb tõlgendada nii, et kõnealuse I lisa kolmanda osa lisas 3 esitatud ainete loetelus esineva raviaine suhtes, millele on lisatud muid, eelkõige raviaineid, ei saa enam kohaldada sellist tollimaksuvabastust, mis laieneks sellele, kui aine esineks puhtal kujul.

Teine eelotsuse küsimus

27 Esimesele eelotsuse küsimusele antud vastust arvestades ei ole teisele küsimusele vaja vastata.

Kohtukulud

28 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määruse (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (muudetud vastavalt komisjoni 6. augusti 2001. aasta määrusega (EÜ) nr 2031/2001 ja komisjoni 1. augusti 2002. aasta määrusega (EÜ) nr 1832/2002) I lisa esimese osa II jao osa C punkti 1 alapunkti 1 tuleb tõlgendada nii, et kõnealuse I lisa kolmanda osa lisas 3 esitatud ainete loetelus esineva raviaine suhtes, millele on lisatud muid, eelkõige raviaineid, ei saa enam kohaldada sellist tollimaksuvabastust, mis laieneks sellele ainele, kui aine esineks puhtal kujul.

Allkirjad